

FAGOPPGAVE

Tema: Den profesjonelle førskolelærer - Profesjonsoppgave i pedagogikk

---

Utarbeidet av:

Al-Jaml, Hana

Studium:

Førskolelæreutdanning, deltid, DEFU 2010, Nesna

Innlevert:

Høst 2013

Forord

Denne profesjonsoppgaven er skrevet i forbindelse med avsluttende utdanning for
Førskolelæreutdanning ved Høgskolen i Nesna.

Jeg har gjennom dette arbeidet fått muligheten til å fordype meg i foreldresamarbeid med minoritetsspråklige foreldre. Mitt interesseområde har vært avgjørende ved valg av dette tema. Ved hjelp av de kunnskapene jeg har tilegnet meg i studiet, har prosessen fram til et avsluttet arbeid vært både lærerik og interessant.

Jeg vil først og fremst takke min mann og mine barn for deres tålmodighet, støtte og forståelse i forbindelse med denne hektiske perioden. Deretter vil jeg takke venninnen min Gro Johnsen som har brukt tid på å lese korrektur på mitt arbeid. Jeg vil takke min veileder Hilde Gabrielsen, for gode retningslinjer, veiledning og høy tilgjengelighet under oppgaveskrivingen.

Til sist vil jeg takke de aktuelle informanter som sa seg villig til å la seg intervju slik at jeg kunne finne de svar jeg søkte.

November 2013

Innholdsfortegnelse

1.0 Innledning	4
1.2 Presentasjon og begrunnelse av valg tema og problemstilling	5
1.3 Avgrensing og presisering av problemstilling	5
1.4 Begrepsavklaring	5
2.0 Lovverk	7
3.0 Forskning og teoretisk bakgrunn	8
3.1 Førskolelærerens væremåte og syn på foreldrene	8
3.2 Tillit	9
3.3 Dialog	9
3.4 Anerkjennelse	10
3.5 Informasjon	11
4.0 Metode	11
4.1 Kvantitativ og kvalitativ metode	12
4.2 Valg av metode	12
4.3 Datainnsamling	12
4.3.1 Analysearbeid	14
5.0 Analyse, tolkning og drøfting av funn	14
5.1 Førskolelærerens væremåte og syn på foreldrene	14
5.2 Tillit	16
5.3 Dialog	17
5.4 Anerkjennelse	19
5.5 Informasjon	21
6.0 Avslutning og konklusjon	22
7.0 Litteraturliste	24
Vedlegg1: Spørsmål til intervjuguide	25
Vedlegg2: Infoskriv til barnehagen	26

1.0 Innledning

Foreldresamarbeid er sentralt i alt arbeid i barnehagen. Utgangspunktet for dette arbeidet er barnehageloven som i formålsparagrafen sier at barnehagen skal gi barn ”gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barns hjem” (kunnskapsdepartementet 2011). I barnehagen vil det gjennomføres ulike former for foreldresamarbeid som er mer eller mindre planlagte. Det vil oppstå spontante samtaler i forbindelse med henting og bringing av barnet, som er sentrale for å kunne forstå barnet og dets behov.

Foreldrene i min oppfatning er viktigere enn vi umiddelbart vil si at de er. Det er viktig å behandle foreldrene som det viktigste i barnehagen. Fordi foreldrene er de som best kjenner eget barn, har unik kunnskap som pedagogen har bruk for i sitt arbeide med barnet og som gir foreldrene posisjon i samarbeidet. Ingrid Bø (2002) hevder at foreldre trenger å oppleve mening, ha innflytelse og få støtte i kontakten med barnehagen og skolen. Det er i relasjon til barnehagens personale at det vil spille en stor rolle i samarbeid med minoritetsspråklige foreldre. Det er i kommunikasjon, væremåte, holdninger, anerkjennelse mellom foreldre og personalet som vil påvirke det samarbeidet. Hvilke utfordringer man står overfor, og hva som trengs for å møte disse utfordringene.

I denne oppgaven vil jeg først presentere retningslinjer fra barnehageloven og Rammeplanen som må ligge til grunn for et samarbeid mellom barnehagen og foreldre generelt, og samarbeidet med minoritetsforeldre spesielt. Videre kommer jeg inn på forskning om samarbeidet med minoritetsspråklige foreldre. I teoridelen vil jeg redegjøre for teori knyttet opp mot samarbeid og faktorer som er viktige i samarbeid med minoritetsspråklige foreldre. Deretter vil jeg gi en redegjørelse for mitt valg av metoder for å samle inn og analysere data. Deretter vil jeg presentere data, tolke og drøfte sentrale forskningsresultater. Til slutt oppsummerer jeg forskningsresultater.

1.2 Presentasjon og begrunnelse av valg tema og problemstilling

Temaet foreldresamarbeid med minoritetsspråklige foreldre har interessert meg. Vi lever i dag i et globalisert samfunn. Det vil si at vi har en befolkning med ulike kulturelle bakgrunn og at mennesker samhandler og påvirkes på tvers av folk og nasjoner (Tholin, 2008). Kulturelt mangfold er berikende og en styrke for fellesskapet og at det på alle områder må legges til rette for åpenhet og dialog. Åpenhet og dialog forutsetter toleranse og respekt mellom minoritet og majoritet i samfunnet. Dette gjelder i høy grad for samarbeidet mellom barnehagen og minoritetsforeldre. Det vil blant annet si at personalet i barnehagen må forholde seg til barn som snakker forskjellige språk og representerer et mangfold i form av identiteter, kulturer og religioner. Å lykkes i dette arbeidet krever at samarbeidet mellom foreldrene og barnehagen er basert på hensyn til barnets beste. Samarbeidet mellom barnehagen og barnets hjem er sentrale innsatsfaktorer for barns læring og utvikling. Samarbeid med foreldrene er meget viktig, spesielt til minoritetsforeldrene. For noen med minoritetsbakgrunn kan barnehagen være et ukjent begrep, og det blir flere og flere minoritetsbarn i barnehagen.

1.3 Avgrensning og presisering av problemstilling

Foreldresamarbeidet foregår både i formelle og uformelle situasjoner. Her fokuserer jeg på samarbeid med minoritetsspråklige foreldre i de uformelle situasjoner. Det jeg legger i begrepet uformelle situasjoner er der barnet hentes og bringes. Med bakgrunn av dette har jeg valgt problemstillingen:

Hvordan legger den profesjonelle førskolelæreren til rette for samarbeid med minoritetsspråklige foreldre i bringe- og hentesituasjonen?

1.4 Begrepsavklaring

Jeg vil starte dette kapitlet med å definere viktige begreper i problemstillingen min. Gjervan, Andersen og Bleka sier at ordet *minoritet* ofte brukes for å definere og omtale mennesker i et flerkulturelt samfunn. Minoritet kommer fra ordet *minor* som

forteller noe som er mindre, sekundær eller avhengig av noe. I Norge tilknyttet ordet minoritet til mennesker som har innvandret til Norge med ulike språk, tradisjoner og kulturell bakgrunn (Gjervan, Andersen og Bleka, 2006).

Begrepet samarbeid brukes med ulike betydninger. Begrepet samarbeid kan assosieres med fellesskap og demokrati, og er et positivt begrep i norsk kultur. Den viktigste faktoren for samarbeid er at samarbeid handler om handlinger mellom minst to personer. Forståelsen av samarbeid og graden av samarbeid kan være ulik hos hver enkelt.

I Andersen og Rasmussen, 1996 ble foreldresamarbeid definert slik:

Et forhold mellom mennesker som i respekt for hverandres forskjellige kunnskaper, ferdigheter, egenskaper, erfaringer og holdninger arbeider mot samme mål på grunnlag av en felles sum ressurser. Det ideelle samarbeidet hviler på gjensidig tillit og felles ansvarsfølelse og beslutningstaker. Det dreier seg om et likeverdig forhold (Andersen og Rasmussen, 1996).

Gjervan, Andersen og Bleka mener at foreldresamarbeidet i barnehagen i stor grad knyttes til de daglige samtalene når barnet blir hentet og brakt til barnehagen. I tillegg er det også jevnlig foreldresamtaler og møter (Gjervan, Andersen og Bleka, 2006).

I barnehagen foregår mye av det *uformelle samarbeidet* med foreldrene når barna kommer om morgenen og hentes om ettermiddagen. Den tradisjonelle forståelse av hva uformelle samarbeidet med foreldre blir definert slik "Når man snakker om det uformelle samarbeidet, snakkes det ofte om det som skjer i garderoben, alle beskjedene som skal gis når foreldrene kommer for å hente barnet sitt" (Gjervan, Bleka, Andresen 2006). Men Gjervan, Bleka, Andresen(2006) har en annen forståelse av begrepet *uformelle samarbeid*. Dette handler om at personalet må arbeide for foreldres rett til medbestemmelse og deres deltagelse i det arbeidet som barnehagen driver med. Dette skjer når personalet inviterer foreldre lengre inn i barnehagen for å bli kjent med det som skjer i hverdagen. De uformelle møtene som skjer i det daglige er grunnlaget for et godt samarbeid (Grythe og Midtsundstad, 2002).

2.0 Lovverk

Samarbeid mellom barnehage og foreldre er regulert i flere bestemmelser. I formålsparagrafen står det at barnehagens virksomhet skal skje i nært samarbeid og forståelse med foreldrene.

”Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling” (kunnskapsdepartement, 2011).

Barnehagelovens § 4 står det at personalet i barnehager, i motsetning til skolen, har en unik mulighet til å møte foreldrene hver dag når de henter og bringer barna. Det er viktig at personalet er oppmerksomme på dette og jobber aktivt med å opparbeide tillit på mer uformelle og mindre krevende arenaer, som for eksempel i den daglige kontakten.

Rammeplanen sier:

I møte med foreldre med minoritetsspråklig bakgrunn har barnehagen et spesielt ansvar for at foreldre har mulighet til å forstå og gjøre seg forstått i barnehagen. Å møte foreldre fra ulike kulturer, både innen det norske samfunnet og fra andre land, krever respekt, lydhørhet og innsikt. Dette forutsetter at personalet er bevisste og tydelige i egen yrkesrolle og trygge på egen kompetanse. (kunnskapsdepartement, 2011).

Dette betyr at barnehagen skal ta imot barn og foreldre med annet språklig, etnisk og kulturell erfaring og støtte dem ut i fra deres forutsetninger. Vi som personale skal være lydhøre ovenfor barns måte og uttrykke seg på og deres og foreldrenes integritet skal respekteres. Rammeplanen legger også stor vekt på hvor viktig samarbeidet mellom hjem og barnehage er, det skal preges av respekt og anerkjennelse.

Rammeplanen for barnehagen sier også: ”Med forståelse menes gjensidig respekt og anerkjennelse for hverandres ansvar og oppgaver i forhold til barnet. Med samarbeid menes regelmessig kontakt der informasjon og begrunnelser utvikles” (Kunnskapsdepartementet, 2011).

3.0 Forskning og teoretisk bakgrunn

Flere undersøkelser viser at foreldresamarbeid generelt kan være vanskelig. Disse undersøkelsene er gjort i skolen, men det er sannsynligvis også gjeldende for barnehagen. Majoritetsspråklige foreldre kan oppleves av lærere som vanskelige fordi de er kritiske og stiller krav, mens samarbeidet med en del minoritetsspråklige foreldre kan bli vanskelige fordi lærere opplever dem som passive. Dette fordi de ikke kan språket, de kjenner ikke systemet og møter ikke opp på foreldremøter (Marit Gjervan(Ed.), 2006). Eeva Huttunen i Finland har gjort en undersøkelse om samarbeids betydning mellom hjem og barnehagen på barnas utvikling. Hun hadde fokus over tre ting. Den første er på virkningene av samarbeid mellom hjem og barnehagen på pedagogisk praksis i begge miljøene. Det andre fokuset ligger på konsistensen/samsvaret i pedagogisk praksis i de to miljøene. Det tredje er på virkningene på barnas atferd og atferdsproblemer. Hun konkluderte med at samarbeidet mellom hjem og barnehagen er veldig viktig for barnets utvikling (Bø, 2002).

Teori om foreldresamarbeid blir vesentlig for å forstå betydningen av samarbeid for barnets beste. Bronfenbrenner sin økologiske utviklingsmodell illustrerer sammenheng i barnets nettverk, og foreldresamarbeidet til det totale systemet som omgir barnet. Det legges altså til grunn et systemperspektiv, som innebærer at alt henger sammen og påvirker hverandre gjensidig. Men hvordan møter barnehagens personale foreldre med minoritets bakgrunn ved hente- bringesituasjoner? Hvordan legges det til rette? Det blir stadig en utfordring å gjenkjenne hvilke elementer som må styrkes for å utvikle den samlede samarbeidskompetansen.

3.1 Førskolelærerens væremåte og syn på foreldrene

Hva foreldre og foresatte er opptatt av i møtet med barnehagen vil variere. Det påvirkes av den livssituasjonen familien er i, hvilke behov de har og hvilke oppdragsverdier de er opptatt av. I hvilken grad og på hvilken måte barnehagen får tilgang til foreldrenes perspektiver, vil igjen påvirkes av barnehagens tenkning omkring foreldresamarbeid (Gjervan, Bleka, Andersen 2006). Gjervan, Andersen og Bleka mener at måten barnehagen og foreldrene møtes på kan være avgjørende for

hvordan samarbeidet mellom dem utvikles. De holdninger og verdier personalet har, vil prege måten man møter foreldre på. Personalets holdninger til foreldre beskrives i to ytterpunkter, en ressursorientert tilnærming og en problemorientert tilnærming. En ressursorientert tilnærming ser på alle foreldre som en ressurs for sine barn.

Personalet har en grunnleggende tillit til foreldre som foreldre, selv om de kan ha en noe forskjellig oppdragelsespraksis og noen andre mål for oppdragelsen enn det en finner i majoritetsbefolkning. Dermed oppstår et godt samarbeid. En problemorientert tilnærming innebærer det motsatte, nemlig at personalet møter noen foreldre med en forventning om at samarbeidet med dem er vanskelig og at foreldrene i liten grad greier sin oppgave som foreldre (Gjervan, Andersen og Bleka, 2006).

3.2 Tillit

Gjervan, Andersen og Bleka (2006) mente at i arbeidet med det uformelle samarbeidet krever et tillitsbyggende element. Man må ha tillit til den man snakker med og ønsker å meddele seg til for at et samarbeid skal fungere. Dette forholdet krever initiativ fra både personalet og foreldre. Becher sier at småprat i hverdagen med foreldre der pedagogen viser interesse for både barnet og foreldrene, er en fin måte å skape tillit mellom foreldre og institusjon på (Becher, A. Aslaug, 2006). Slik form på samarbeid åpner muligheter for at personalet og foreldrene blir kjent med hverandres fokus og perspektiver, som igjen kan gi nyttig informasjon og forståelse for hvem foreldrene er og hva personalet vil kunne bidra med i møte med dem. Dette kan skape tryggheten hos foreldre (Gjervan, Andersen og Bleka, 2006).

3.3 Dialog

Bø (2002) skriver at dialog dreier seg om evne til å lytte, og gjennom denne vise en reell interesse for den som forteller. Videre dreier det seg om å vise anerkjennelse, både gjennom måten det spørres på og lyttes på. Dette vises blant annen gjennom den non- verbale kommunikasjonen, som for eksempel blick og tonefall (Bø, 2002).

Grythe og Midtsundstad (2002) hevder at det er i det daglige, uformelle samarbeidet, spesielt når barnet kommer og går til barnehagen at vi må legge vekt på kommunikasjonen. Gjennom de daglige samtalene som oppstår rundt foreldrenes

henting og bringing av barnet er unike for at tillit kan vokse frem og bli et viktig element i det videre samarbeidsforholdet (Spernes og Hatlem, 2013). Bronfenbrenner har nevnt tre stikkord for hvordan lærere og foreldre kan utvikle et godt samarbeid mellom hjem og barnehagen. Disse stikkordene er felles aktivitet, informasjon og kommunikasjon (Bø, 2002). Ingerid Bø skriver at dette i praksis betyr at foreldrene og barnehagen må gjøre noe sammen, få vite noe om personer og miljø (informasjon) og kommunisere om spørsmål som har betydning for barnets liv. De tre stikkordene som Bronfenbrenner nevnte i sin teori, om samarbeid mellom foreldre og barnehagen, legger vekt på litt ulike sider av saken, men kommunikasjonen er det begrepet som binder dem sammen (Bø, 2002). Gjervan mener at dialogen må baseres på gjensidighet og respekt og en innsikt i hverandres tanker og livsverdier (Gjervan (red.) 2006).

3.4 Anerkjennelse

Berit Bae (1988) har framhevet verdien av at fagfolk har en anerkjennende væremåte, når en kommuniserer med andre. Hun mener at når det gjelder å kunne henvende seg til andre som subjekt, er det sentralt å kunne lytte. Bae framhever forståelse, bekreftelse og åpenhet som viktige faktorer når en skal ha en anerkjennende væremåte. Fagfolk må snakke med minoritetsforeldrene på en anerkjennende måte som innebærer at forståelse handler om å være opptatt av å få tak i meningen eller intensjonen i det foreldrene sier eller gjør (Bae, B. fra Bø, 2002). I følge Becher består anerkjennelse i å forstå den andre, og å bekrefte den andre. Det betyr å kunne høre mer enn bare ordene. Du må kunne ta inn hele måten ting blir formidlet på. En måte å skape kontakt og forståelse på er bruk av bilder, og eller konkrete der det muntlige språket ikke strekker til. Ved å speile foreldrenes utsagn eller stille åpne, undrende spørsmål på en aksepterende måter. Dette bidrar til at foreldrene føler seg positivt bekreftet og at vi ønsker å forstå hverandre og vil bygge en bro (Becher, 2006).

”Har foreldrene en oppfatning av at personalet virkelig bryr seg og vil dem det beste og er vant til å bli inkludert i barnehagens hverdag, er toleransen for ulik praksis større enn om man har et distansert forhold til det som skjer i barnehagen.” (Gjervan, Bleka, Andersen 2006). Personalets anerkjennende væremåter vil bidra til å støtte

foreldrene i det å være foreldre, uavhengig av hvilke verdier som verdsettes. Å fokusere på anerkjennelse henger sammen med et ressursorientert syn på foreldre (Bø, 2002). Et eksempel kan være hentesituasjonen i barnehagen hvor barna ofte kan være vanskelig. Dette kan være en situasjon hvor foreldrene føler seg utilstrekkelige og rådvile. Dersom pedagogen tolker situasjonen for foreldrene med at barnets atferd er helt vanlig vil dette hjelpe foreldrene til å se situasjonen i et mer positivt lys (Bø, 2002).

3.5 Informasjon

Bø sier at personalet i barnehagen har en viktig oppgave og et stort ansvar for at de gir foreldrene nødvendige informasjon om hva, hvordan og hvorfor de handler som de gjør. Vi bør raskt finne ut hva slags informasjon den enkelte foreldre trenger og legge tilrette for et godt samarbeid ut i fra hvert enkelts ståsted (Bø, 2002). Barnehageloven gir barnehagen ansvar for at foreldre medvirker i barnehagen. Dette krever at personalet må være lydhør overfor foreldrenes forventinger og ønsker. Hvis samarbeidet skal fungere og ha reell innflytelse, er det viktig at formidling av informasjon må gå begge veier. Foreldrene må få kompetanse på barnehagens oppvekstmiljø, og barnehagen må få kompetanse på barnets hjemmemiljø (Bø, 2002). Skriftlig informasjon som blir skrevet til minoritetsforeldre gjennom for eksempel ukeplan, kan framstå mye tydeligere dersom foreldre får muligheten til å være tilstede og få en forståelse og et innblikk i barnehagens hverdag. Ved hente- bringesituasjoner vil dette igjen gi foreldrene et bedre utgangspunkt for å kunne gi tilbakemelding på den gjeldende praksis og ikke minst for å oppleve mening (Gjervan, Bleka, Andresen 2006).

4.0 Metode

Å være vitenskapelig er å være metodisk i følge Dalland. Dalland (2012) definerer metode som ”en fremgangsmåte for å frembringe kunnskap eller etterprøve påstander som fremsettes med krav om å være sanne, gyldige eller holdbare”. Metode blir derfor et redskap vi bruker når det er noe vi ønsker å undersøke, og bruk av metode hjelper oss gjennom innsamling av data til å få den informasjonen vi trenger for å få svar på

problemstillingen. Å velge den riktige metoden avhengig av hvilken data man vil samle for å løse problemstillingen på best mulig måte (Dalland, 2012).

4.1 Kvantitativ og kvalitativ metode

Det finnes en rekke ulike metoder for å skaffe oss samfunnsvitenskapelig data. Men først og fremst er det to metoder som er vesentlige. Dalland (2012) hevder at kvantitative metoder tar sikte på å forme den informasjonen vi får til målbare enheter som i sin tur gir oss muligheter til å foreta regneoperasjoner. Kvalitativ metode derimot, tar sikte på å fange opp mening og opplevelse som ikke lar seg tallfeste eller måle i motsetning til kvantitativ data. En er altså interessert i hvordan den enkelte føler, tenker og handler. Her er fokuset å skaffe data fra dybden (Dalland, 2012).

4.2 Valg av metode

I min oppgave har jeg valgt å gjøre et kvalitativt intervju med førskolelærere. I utgangspunktet var jeg interessert i hvordan en førskolelærer tar stilling til det å samarbeide med minoritetsforeldre. Ettersom kvalitativ metode tar sikte på å skaffe innsikt i dybden, altså ens mening og beskrivelse, ble det kvalitative forskningsintervjuet et naturlig valg. Et kvalitativt intervju er ofte beskrevet som ”en samtale med en hensikt”, og målet med intervjuet er å få til en interaksjon mellom intervjuer og informant som tillater informanten å fortelle sin egen historie med sine egne ord (Dalland, 2012). Jeg har også valgt å bruke båndopptaker i intervjuene. Dette for å sikre stemningen og nyansen av det som ble sagt i analyseringsprosessen (Dalland, 2012). Jeg tar utgangspunkt i spørsmålene i intervjuguiden, men jeg skal få til en samtale med informantene rundt de aktuelle temaene. Jeg må holde spørsmålene åpne, og være bevisst på ikke å ha for mange antakelser angående informantens erfaringer eller lede dem til spesielle svar (Dalland, 2012).

4.3 Datainnsamling

For å kunne innhente dataene jeg trengte, tok jeg kontakt med to barnehager. Jeg sendte ut et informasjonsskriv og presentasjonsbrev. Som utgangspunkt i min

oppgave valgte jeg to barnehager hvorav 3 informanter. Det er veldig interessant å høre hvordan de profesjonelle førskolelærere legger til rette for samarbeid med minoritetsspråklige foreldre i bringe- og hentesituasjoner. I forkant skrev jeg en intervjuguide for å vite hva jeg skulle spørre etter. Intervjuet besto av ni spørsmål, noen av dem beregnet som oppfølgingsspørsmål. Det er viktig å være oppmerksom på at jeg som student har taushetsplikt. Dette betyr at jeg som student, ikke kan bringe videre opplysninger til andre studenter eller lærere uten å sørge for at personopplysninger er anonymisert. Undersøkelsesopplegget skal oppfylle kravene til å ivareta personvernet til mennesker som deltar i undersøkelsen. All informasjon blir makulert etter at profesjonsoppgaven er godkjent (Dalland, 2012).

Her skal jeg presentere de informantene som stilte opp til intervju. Utvalget består av en førskolelærer fra barnehage 1, og to førskolelærere fra barnelege 2. Informantene er forskjellige i forhold til alder, utdanning og yrkesbakgrunn. De har ulik erfaring med minoritetsspråklige barn. Informantene blir omtalt som F1, F2 og F3.

Barnehage 1

F1 har jobbet i barnehagen siden 1982. Hun ble ferdig utdannet som førskolelærer i 1991. Tok spesialpedagogisk utdanning i 1992 og jobbet med barn med spesielle behov. Informanten jobber som pedagogisk leder på storgruppe 5-6 år. Hun har 6 års erfaring med minoritetsspråklige foreldre.

Barnehage 2

F2 har jobbet i barnehagen siden 1987. Hun ble ferdig utdannet som førskolelærer i 1986. Hun har jobbet som pedagogisk leder siden 1992. Informanten jobber nå som pedagogisk leder på stor avdeling på 3 års gruppe. Informanten har 21 års erfaring med minoritetsspråklige foreldre.

F3 har jobbet i barnehagen siden 2002. Hun ble ferdig utdannet som førskolelærer i 2011. Hun jobbet før som en assistent, men jobber nå som pedagogisk leder på små avdeling fra 0-3 år. På avdelingen er det 5 minoritetsspråklige barn. Informanten har 10 års erfaring med minoritetsspråklige foreldre.

4.3.1 Analysearbeid

Når jeg var ferdig med intervjuene som jeg hadde tatt opptak av, startet jeg med transkribering. Dette ved å gjøre lyd til tekst. Jeg skrev ned alt hva de informantene fortalte. Jeg brukte det som er relevant for oppgaven. Jeg markerte informantene sine meninger og fant likheter og ulikheter i de forskjellige spørsmålene. Dette ga meg en bedre anledning til å analysere hva informantene formidlet og brukt det i drøfting. Jeg har benyttet meg av faglitteratur i pedagogikk som er pensum. Jeg har også anvendt annen relevant litteratur. Jeg har som sagt to informanter som jobber begge i en kommunal barnehage og en informant fra en privat barnehage. Dette kan være en styrke ved oppgaven fordi det kan si noe om hvordan private barnehager legger til rette for samarbeid med minoritetsspråklige foreldre og hvordan kommunale barnehager jobber med dette. Informantene har også ulik arbeidserfaring, noe som kan være relevant for analysen.

5.0 Analyse, tolkning og drøfting av funn

I dette kapitlet vil jeg presentere mine funn fra undersøkelsen. Jeg skal legge frem mine spørsmål fra intervjuene med informantene, og gi min analyse, tolkning og drøfting.

5.1 Førskolelærerens væremåte og syn på foreldrene

Hva legger du som førskolelærer i begrepet foreldresamarbeid?

F1 ”Foreldresamarbeid er de daglige møter i hente- og bringesituasjonen, foreldresamtaler, arrangerte foreldremøter og invitasjon til foreldrekafe. Innholdet i de ulike former vil være variere. Noe er formidling der vi ønsker å fortelle noe og der vi ønsker å hente mest mulig slik at vi kan bruke foreldrene til i samarbeid. Ofte brukes foreldresamtalene for å hente mest mulig informasjon om barnet, for eksempel foreldre sitt syn på ungen og foreldrene sine kunnskaper om barnet. Det er veldig viktig fordi foreldrene kan ungene sine best. Det er de som kjenner ungen best og kan

fortelle om dem. Dette er et kjempe utgangspunkt for hva vi trenger, for å legge til rette her i barnehagen”.

F2 *”Foreldresamarbeid er veldig viktig. Uten det nære samarbeidet med foreldrene er det vanskelig å få ting til i forhold til barna. Vi skal lære av hverandre og vi skal utveksle erfaringer som gjelder barn. Foreldrene skal også kunne påvirke det vi gjøre i barnehagen”.*

F3 *”Foreldresamarbeid er der vi møtes og er enige om hva som skal til for å legge til rette for en best mulig barnehagedag for ungene. Der vi utveksler informasjon om det vi har lært om ungen og det foreldrene har av erfaringer av sine barn og kunnskaper om sine unger. I foreldresamarbeid diskuterer vi og ser utviklingen hos ungen og eventuelt veien videre for å legge til rette for mestring. Dette gjør vi i hente-bringesituasjon og på foreldresamtaler”.*

Ut ifra hva informantene har gitt meg om sin forståelse av begrepet samarbeid, ser jeg at de har ganske likt syn på hva foreldresamarbeidet inneholder. Deres forståelse av foreldresamarbeid knyttes opp i stor grad til de møtene og samtalene de har med foreldrene i de ulike formene. Informantene ser på foreldrene som en ressurs for sine barn, det er foreldrene som har kjennskap og kunnskaper om sine barn. De legger vekt på at samarbeidet er viktig for å kunne legge til rette for barnets beste. Dette vil jeg knytte opp mot Gjervan, Andersen og Bleka som beskriver personalets holdninger til foreldre i to ytterpunkter, en ressursorientert tilnærming og en problemorientert tilnærming. I formålsparagrafen står det at barnehagens virksomhet skal skje i nært samarbeid og forståelse med foreldrene. ”Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling” (kunnskapsdepartement, 2011). Her ser jeg at alle informantene ser på foreldrene som en ressurs for sine barn selv om de kan ha en noe forskjellig oppdragelsespraksis og noen andre mål for oppdragelsen enn det en finner i majoritetsbefolkning (Gjervan, Bleka, Andersen 2006). Gjervan, Bleka og Andersen hevder at dette er fordi personalet har en grunnleggende tillit til foreldre. F2 ser ikke bare på foreldrene som en ressurs for sine unge men også for barnehagen. Dermed ville hun at foreldre skal påvirke det de gjør i barnehagen.

5.2 Tillit

Hvilke elementer mener en førskolelærer er viktige i et godt samarbeid med foreldre?

F1” Når vi tar inn et nytt barn, og vi ikke kjenner hverandre, så har vi en bestemt voksen som forholder seg til dette barnet og dets foreldre i hente- og bringesituasjoner. Jeg har vært kontaktperson for de minoritetspråklige foreldrene. Jeg har brukt å følge foreldrene på alle møtene for å oppnå deres tillit. Foreldrene klarer nå til å ta imot ting uten å bli såret, fordi de har tillit til meg”.

F2 ” Det viktig å lytte til foreldrene og ta dem på alvor for å kunne bygge tillitsforhold. Man må høre på deres mening for å kunne skape en plattform for samarbeid”.

F3 ”Vi må ha kjennskap til dem og deres kultur. Å ha tid til dem, å være positiv når vi snakker med dem. Du må vise dem at du er interessert og engasjert i det de mener og sier, så når du ganske langt og bygger tillit”.

Flere av de sitatene kan knyttes til førskolelæreres væremåte, holdninger og hva de er opptatt av i samarbeidet med minoritetsforeldre i hente- og bringesituasjoner. F1 har funnet seg faste rutiner for å kunne bygge tillit med foreldrene. Hun bruker å følge minoritetsforeldre på alle formelle møter, slik at de kan føler seg trygge. Jeg tolket det slik at, F1 mente både personalet og foreldre ikke kunne snakke om de viktige tingene uten at man opparbeidet tillit i de formelle møtene først. Dette skapte en trygghet hos foreldrene for videre samarbeid i de uformelle møtene i hente- og bringesituasjoner. Gjervan, Bleka og Andersen(2006) sier at man må ha tillit til den man snakker med, og ønske å meddele seg for at et samarbeid skal fungere. Etter at F1 har bygd tillit med foreldrene, klarte de å ta imot henvendelser fra F1 uten å bli såret. Her ser jeg hvor viktig det er at minoritetsforeldrene har tillit til F1. Med den tilliten vil minoritetsforeldre stole på F1 og dermed tørre å ta opp vanskelige emner uten å være bekymret eller utrygg. F2 og F3 har et felles syn på hvordan tillit kan være et viktig element i samarbeidet med minoritetsspråklige foreldre. Gjennom å ha kjennskap til hverandre kan man bygge en tillit. Både F2 og F3 mente at det ikke bare er å ha kjennskap til foreldre, men også å vise dem interesse og å være engasjert i det de mener og sier. Jeg ser dette klarere når Becher sier at småprat i hverdagen med

foreldre, der pedagogen viser interesse for både barnet og foreldrene, er en fin måte å skape tillit mellom foreldre og institusjon på. Jeg tror en førskolelærer kan bruke ulike måter å oppnå tillit hos minoritetsspråklige foreldre. Det viktigste er at samarbeidet skal åpne muligheter for at personale og foreldre blir kjent med hverandres fokus og perspektiver, som kan gi nyttig informasjon og forståelse for hvem foreldrene er og hva personalet kan bidra med i møte med dem (Gjervan, Andersen og Bleka, 2006).

5.3 Dialog

Hva mener du som førskolelærer en ”god dialog” innebærer?

F1 ” *I hente- og bringesituasjonen kommer dialog på bakgrunn av at vi klarte å skape en kontakt på de formelle møtene. En god dialog er der vi forteller dem om ungen deres og hvor foreldrene har mulighet til å komme med innsigelser. Språket kan være utfordrende. Enkelte minoritetsspråklige foreldre trenger enkle setninger og enkelt språk for å forstå. I en dialog blir det derfor viktig å dra foreldrene inn i barnehagen. Vi møter dem ikke i gangen da vi mister dialogen til enkle beskjeder. Inne på avdelingen får vi vist dem hva barna har jobbet med gjennom dagen. Jeg spør hvis jeg ser foreldrene er usikre om de har forstått. Ved bruk av kroppsspråk og konkrete elementer er jeg imøtekommende og viser respekt.*

F2 ” *Å være åpen, spørre tilbake, ha tid, være blid, interessert og imøtekommende så får du den dialogen med en gang. Dialogen kan være utfordrende når foreldrene ikke er tilstede da barnet bringes og hentes med buss. Vi har en bok vi skriver beskjeder/informasjon som skal formidles videre til foreldrene”.*

F3 ” *En god dialog handler om kunnskapsveksling om barnet. Informasjon fra begge parter. Gjensidig respekt. Lytte til dem. For å fremme dialog regner jeg med at jeg har noe å snakke om i utgangspunktet. Og at jeg møter dem oftest i gangen eller på samtaler. Fortelle, men samtidig spørre og vise interesse. Bruk av humor kan være et godt virkemiddel for dem som forstår det.*

Alle tre informantene framhevet at dialogen dreier seg om å lytte til minoritetsforeldre og vise respekt og interesse i det foreldrene forteller om. Bø skrev at dialogen dreier seg om evne til å lytte på en anerkjennende måte. Dette betyr at førskolelæreren må vise en reell interesse for den som forteller. For å kunne vise reell interesse til hva

foreldrene sier dreier det seg om å få tak i hva foreldrene sier og mener, og skape en forståelse. Dette handler om å kunne bruke den non- verbale kommunikasjon som blikk og spørsmål (Bø, 2002). F1 bruker å spørre foreldrene om de har forstått dersom hun ser at de er usikre.

F3 møter foreldrene oftest i gangen for å fremme en dialog, noe som F1 er imot. F1 sa at de ikke ville møte foreldrene i gangen. Dette fordi pedagogene mente de ville miste dialogen til enkle beskjeder. F1 mente at språket kan være utfordrende for å fremme en dialog, derfor måtte hun dra foreldrene inn på avdelingen for å kunne vise dem hva barna har arbeidet med. F3 er ikke opptatt av å ha noe konkret for å kunne skape en dialog. Jeg tolker det sånn at F1 har vært avhengig av å dra foreldrene inn på avdelingen for at dialogen kan oppstå. Hun brukte konkrete situasjoner i de daglige aktiviteter som et hjelpemiddel for å skape en dialog. F3 har vært opptatt av å ha noe i utgangspunktet for å prate om. Jeg tror at å skape en dialog kan være vanskelig dersom førskolelæreren bestemmer seg på forhånd om hva som skal kommuniseres med foreldrene. Jeg mener at F1 gjør noe veldig riktig med å skape dialog sammen med foreldrene ved å ta utgangspunkt i barnets hverdag. Dette kan støttes til Becher sin teori om tillit, der han sier at småprat i hverdagen med foreldre der pedagogen viser interesse for både barnet og foreldrene, er en fin måte å skape tillit mellom foreldre og institusjonen på (Becher, 2006). Tillit bidrar til lettere å skape en god dialog samt barnehage- hjem samarbeid.

Bronfenbrenner har nevnt tre stikkord for hvordan lærere og foreldre kan utvikle et godt samarbeid. Disse stikkordene er fellesaktivitet, informasjon og kommunikasjon. Bø sier at i praksis betyr det at foreldre og barnehage må gjøre noe sammen, få vite noe om personer og miljø og kommunisere om spørsmål som har betydning for barnets liv. Jeg mener at livet i barnehagen er et viktig utgangspunkt for å kunne skape en dialog med minoritetsforeldre.

F2 vektlegger førskolelæreren sin væremåte og holdning for å kunne fremme en dialog. Gjervan, Bleka og Andersen 2006 bekrefter dette ved å si at måten barnehagen og foreldrene møtes på kan være avgjørende for hvordan samarbeidet mellom dem utvikles. F2 fortalte at noen unger med minoritetsspråklige bakgrunn ble hentet med buss. Hun mente at dette var utfordrende i starten men ikke nå lenger. De løste utfordringen ved å bruke en bok hvor de skriver viktige beskjeder/informasjon til

foreldrene. Kan vi kalle dette for en dialog? Hvordan kan anerkjennelsen oppstå dersom kontakten mellom minoritetsforeldrene skjer gjennom en bok?

F2 mente at foreldrene får vite hva ungene har gjort gjennom denne boken. Bø (2002) sier at dårlig dialog oppstår hvis foreldre vet lite om hva som skjer i barnehagen, hvis lærerne vet lite om barnets forhold hjemme og hvis foreldrene og barnehage aldri gjør ting sammen. Jeg tror ikke at F2 kan formidle alt som skjer i barnehagen gjennom en bok. Mange opplevelser og følelser kan ikke overføres til et skriftspråk. Jeg mener at mye av dialogen i hente- og bringesituasjoner handler om den direkte daglige kommunikasjonen. Barnehagelovens § 4 står det at personalet i barnehager, i motsetning til skolen, har en unik mulighet til å møte foreldrene hver dag når de henter og bringer barna. Dette bekrefter hvor viktig det er å kunne samarbeide med foreldrene i hente- bringesituasjon og ikke bare gjennom en bok. F2 begrunnet minoritetsforeldre sitt fravær og utilgjengelighet i hente- og bringesituasjon ved at de går på norskkurs. Gjervan mener at dialogen må baseres på gjensidighet og respekt og en innsikt i hverandres tanker og livsverdier (Gjervan (red.) 2006). Hvordan kan en førskolelærer eller minoritetsforeldre få innsikt og gjensidighet i hverandres sine tanker og livsverdier dersom de sjelden møtes?

5.4 Anerkjennelse

Hvordan vil du som førskolelærer ivareta foreldrenes opplevelse av mening, reell innflytelse og støtte i hente- bringesituasjoner?

F1 ”å være anerkjent handler om ærlighet. Det å tørre å si at vi ser ting forskjellige men likevel vise respekt. Handler om hvordan du kommuniserer med hele deg, tar kontakt ”øyekontakt”, lytter og sikrer at budskapet er mottatt. Ha tid til å høre på dem. Ikke overprøver deres mening. Jeg kan ivareta deres opplevelse av støtte ved å være anerkjent”.

F2 ” Sette av tid til å høre på dem. Lytte til dem når de kommer med forslag og ting som de ønsker at jeg får det til å skje og at jeg viser dem at dette er viktig for meg. Så prøver jeg å oppfylle så langt jeg syns er forsvarlig å gjøre det. Jeg må vise foreldrene støtte i vanskelige situasjoner. Jeg kan komme med veiledning på hvordan de kan gjøre i slike situasjoner”.

F3 ” Hvis jeg merker at de har meninger som de føler er viktige for dem, så ville jeg snakke om det og høre hva er det for noe. Jeg må vise forståelse for at de enten er uenige eller har noe som er viktig for dem. Jeg kan ivareta deres mening ved å akseptere at de har ulike meninger og er uenige med oss. Støtte går på veiledning om ungen, utvikling og oppdragelse. Vi møter foreldrene med felles forståelse på at vi har ulik bakgrunn, men at vi må ivareta barnets beste”.

F1,F2 og F3 bekrefter foreldrenes meninger i hente- og bringesituasjoner. Dette går ikke på at de må være enige med minoritetsforeldrene, men at de respekterer hverandres rett til å ha egne meninger og at de lytter til det foreldrene sier. Bø i sin bok *Foreldre og fagfolk* framhevet at fagfolk må snakke med minoritetsforeldrene på en anerkjennende måte som innebærer at forståelse handler om å være opptatt av å få tak i meningen eller intensjonen i det foreldrene sier eller gjør (Ingerid Bø, 2002).

F1 mener at hun bruker hele seg i kommunikasjon med minoritetsforeldre. Gjervan, Bleka og Andersen hevder at en ressursorientert barnehage vil være opptatt av en anerkjennende kommunikasjon i foreldresamarbeid (Gjervan, Bleka, Andersen 2006). Jeg tolker dette med at det er mange måter å bekrefte det foreldrene sier på. Av og til er det nok med et blikk, eller et nikk. Andre ganger kan det være hensiktsmessig å gjenta kort noe av det foreldrene sa, eller be om at foreldrene sier mer, og sjekke om en har forstått foreldrene riktig og at budskapet er mottatt. Jeg mener dette er helt nødvendig at førskolelærere gjør for å kunne ivareta foreldrenes opplevelse av mening, reell innflytelse og støtte i hente- og bringesituasjon.

F1 mente at å være anerkjent i væremåte med minoritetsforeldre er støtte i seg selv. F1 forklarte det med å akseptere foreldrene som de er og ikke overprøve deres meninger. Dette knytter jeg opp mot Bø sin teori om anerkjennelse da hun mener at personalets anerkjennende væremåte vil bidra til å støtte foreldrene i det å være foreldre, uavhengig av hvilke verdier som verdsettes. Rammepånen for barnehagen sier også: ”Med forståelse menes gjensidig respekt og anerkjennelse for hverandres ansvar og oppgaver i forhold til barnet. Med samarbeid menes regelmessig kontakt der informasjon og begrunnelser utvikles” (Kunnskapsdepartementet, 2011).

F2 og F3 sa at gjennom å være veiledere for foreldrene i vanskelige situasjoner kan foreldrene oppleve støtte. F2 og F3 kan bekrefte foreldrenes opplevelse av en vanskelig situasjon og sier da noe som er betryggende for foreldre å høre." Ungen sin

reaksjon her var helt normal”. Som tidligere skrevet i oppgaven har Bø nevnt eksempel i boka si om *fagfolk og foreldre* for å understreke hvordan en førskolelærer kan ivareta foreldrenes opplevelse av støtte.

5.5 Informasjon

Hvilke utfordringer møter du i samarbeidet med minoritetsforeldrene ved hente- og bringesituasjoner?

F1 ”Språket er utfordring. Foreldrene sier at de forstår, men jeg har ingen kontroll på at de forstår. Jeg vet ikke 100 % om jeg kan sikre at de forstår. Jeg kan ha fornemmelse på at de forstår gjennom tilbakemeldinger og at jeg gjentar ting”

F2” Det å sikre at vi har forstått hverandre. En annen ting er at ikke alle ansatte mestrer like godt å kommunisere med minoritetsforeldre. I hverdagssamtaler skal fokuset være om barnet. For oss som har jobbet lenge er dette helt naturlig, men hos de nye ansatte er det prating om privat liv. Det kan også være utfordrende med barn som blir fraktet med buss”.

F3” Språklig misforståelse kan være utfordrende. Å sikre at foreldrene skjønner hva vi snakker om kan være vanskelig, men vi gjentar ting, spør igjen om de forstår hva som blir sagt nå. Vi skriver ned, visualisere og bruker hjelpemidler”.

Flere undersøkelser viser at foreldresamarbeid med minoritetsspråklige foreldre kan være vanskelig. Dette fordi de ikke kan språket (Marit Gjervan(Red.), 2006). Dette stemmer med hva informantene har sagt. Rammeplanen sier: ”I møte med foreldre med minoritetsspråklig bakgrunn har barnehagen et spesielt ansvar for at foreldre har mulighet til å forstå og gjøre seg forstått i barnehagen”. Hvordan en førskolelærer gjennomfører dette kan være forskjellig. F3, F2 og F1 kunne ikke være sikre på at foreldrene forstår det som blir sagt 100 %. Men F1 kunne ha fornemmelse på at de forstår. Dette gjennom å gjenta ting eller ved tilbakemeldinger hun får fra foreldre. Becher i sin teori om anerkjennelse sier at en måte å skape kontakt og forståelse på er bruk av bilder, eller konkrete der det muntlige språket ikke strekker til. Ved å speile foreldrenes utsagn som F1 og F3 gjorde, vil det bidra til at foreldrene føler seg

positivt bekreftet, og at både personalet og foreldrene ønsker å forstå hverandre og vil bygge en bro (Becher, 2006).

F2 har nevnt at nye ansatte ikke er like gode i kommunikasjon som de som har jobbet lenge. De har ikke barnet i fokus i de samtalene de har med minoritetsforeldre i hente- og bringesituasjoner. Det kan være utfordrende å lære de nye ansatte at de må holde fokus på barnet og ikke det private livet til de minoritetsspråklige voksne. Dette handler om hvilken informasjon personalet prioriterer i samarbeidet med minoritetsforeldre. Bø sier at personalet i barnehagen har en viktig oppgave og et stort ansvar for at de gir foreldrene nødvendige informasjon som har betydning for barnets liv. Jeg synes at de daglige møtene i hente- og bringesituasjoner er ganske korte situasjoner. Derfor må personalet utnytte dem for å formidle den viktigste informasjonen til minoritetsforeldre. Bø sier videre at personalet bør finne ut hva slags informasjon den enkelte forelder trenger og derfra legge til rette ut i fra deres ståsted. Å sikre at foreldrene forstår eller gjør seg forstått handler ganske mye om hvordan en profesjonell førskolelærer legger til rette slik at foreldre kan ha mulighet til å oppleve det. Skriftlig informasjon som blir skrevet til minoritetsforeldre, som for eksempel ukeplan, kan framstå mye tydeligere dersom foreldre får muligheten til å være tilstede og få en forståelse. Foreldrenes forståelse kan oppleves positivt dersom de får innblikk i barnehagens hverdag (Gjervan, Bleka og Andersen, 2006).

6.0 Avslutning og konklusjon

Innholdet i oppgaven er basert på teori som er knyttet til foreldresamarbeid, hvor jeg videre har gjort undersøkelser i forbindelse med hvordan en førskolelærer gjør dette i utvalgte barnehager. Funnene ble trukket opp mot teori som er lagt til i oppgaven. Jeg ser det hadde vært mer lærerikt dersom jeg kunne observert samarbeidet mellom førskolelæreren og minoritetsspråklige foreldre i hente- og bringesituasjoner. Dette for å sammenligne praksis opp mot teori på hvordan førskolelære legger til rette i slikt arbeid. Det er en stor og utfordrende oppgave å legge til rette for et godt samarbeid med minoritetsforeldrene i hente- og bringesituasjon. Ut fra rammeplanen og barnehageloven er det først og fremst behovet til hvert enkelt barn som settes i fokus, og hva barnehagen kan bidra med. Et godt foreldresamarbeid i hente- og bringesituasjoner vil hjelpe personalet til å legge planer for hva barnet trenger og har

behov for. Jeg forsøkt å belyse problemstillingen: *Hvordan legger den profesjonelle førskolelæreren til rette for samarbeid med minoritetsspråklige foreldre i bringe- og hentesituasjonen?*

Ut fra intervju- og analysearbeid kommer det frem at informantene vektlegger foreldrene på ulike måter, noe som kan gi konsekvenser for hvor godt foreldresamarbeidet blir. Enhver informant har kommet med sine innspill på hvordan legge til rette for samarbeid med minoritetsspråklige foreldre i hente- og bringesituasjonen.

Det foreldrene kommer med, er viktig informasjon om barnet som har betydning når førskolelærer skal tilrettelegge for barnets allsidige utvikling. Slik informasjon kan en førskolelærer skaffe seg ved å være anerkjennende i relasjonen, være bevisst på hva en sier, hvordan en tilpasses situasjonen samt hvordan førskolelæreren legger rammene for dialogen. Minoritetsspråklige foreldre er svært forskjellige og kan ha behov for ulik støtte, hjelp og ikke minst tid til å åpne seg. Dette tyder på at det ikke er et fasitsvar på hvordan en førskolelærer kan legge til rette for samarbeidet. Derfor bør en førskolelærer legge vekt på å skape trygghet og tillit både for barn og foreldre i barnehagen. Gjennom å inkludere foreldrene til fellesaktiviteter i barnehagen skaper vi trygghet mellom minoritetsforeldre og personalet. Dette vil gjenspeile barnets trivsel og trygghet i barnehagen. Gjennom denne tilnærmingen, kan en fremme positive relasjoner i møtet med minoritetsforeldrene med vektning på barnets beste.

Alle informantene vektlegger førskolelæreren sine holdninger og væremåte i møte med foreldrene. Dette som et grunnlag for et godt samarbeid i hente- og bringesituasjonen. Det er viktig for alle å bekrefte foreldrene, gjennom dialog, informasjon, anerkjennelse og tillit, men det gjøres på ulike måter. Tydeligst kommer ulikheten frem på hvordan skape en dialog med foreldrene i hente- og bringesituasjonen. F1 vektlegger å ønske velkommen inn til avdelingen for å vise arbeid gjort av barnet som et utgangspunkt for en god dialog. F3 derimot ville møte foreldrene oftest i gangen, og derfra skape dialog. I lys av oppgaven har jeg fått kunnskap og forståelse av hvor vesentlig det er å legge til rette for foreldresamarbeid i hente- bringesituasjoner. Dermed er det viktige elementer en førskolelærer må ha med seg i møtet med minoritetsforeldrene.

7.0 Litteraturliste

Andersen, J., Rasmussen, K (1996): *mer foreldresamarbeid*, Oslo Pedagogisk Forum.

Becher, A. A. (2006): *Flerstemmig mangfold: Samarbeid med minoritetsforeldre*.
Bergen: Fagbokforlaget.

Bø, Ingrid(2002): *Foreldre og fagfolk* (2. utgave). Universitetsforlaget.

Dalland, Olav (2012): *Metode og oppgaveskriving* (5.utgave). Gyldendal Norsk
Forlag AS.

Gjervan, Marit (red.) (2006): *Temahefte om språklig og kulturelt mangfold*.
Kunnskapsdepartement.

Gjervan, M., Andersen, C. E, Bleka, M. (2006): *Se mangfold! Perspektiver på
flerkulturelt arbeid i barnehagen*. Oslo: Cappelens Forlag AS.

Grythe, Jon og Midtsundstad, Jorunn, H. (2002): *Foreldre samarbeid i barnehagen*,
Høyskoleforlaget.

Kunnskapsdepartementet (2011). Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver.

Spernes, K. Hatlem, M.(2013): *Den flerkulturelle barnehagen i bevegelse: Teoretiske
og praktiske perspektiver*. Gyldendal Norske Forlag AS.

Tholin, K.R.(2008): *Yrkesetikk for førskolelærere*. Fagbokforlaget Vigmostad &
Bjørke AS.

Vedlegg1: Spørsmål til intervjuguide

1. *Hva legger førskolelærer i begrepet foreldresamarbeid?*
2. *Hvilke elementer mener førskolelærer er viktige i et godt samarbeidet med foreldre?*
3. *Hvilke hverdagsrutiner har personalet i forbindelse med bringing og henting av barn med minoritetsbakgrunn?*
4. *Hvilke utfordringer møter du i samarbeidet med minoritetsforeldrene ved hente- bringesituasjoner?*
5. *Hvordan vil du som profesjonell førskolelærer legge til rette for samarbeid med minoritetsspråklige foreldre i hente- bringesituasjoner?*
6. *Hva mener førskolelærer en «god dialog» innebærer?*
7. *Hva gjør en førskolelærer for å fremme dialog i møte med minoritetsforeldre ved hente- bringesituasjoner?*
8. *Hvordan vil du som førskolelærer sikre at foreldrene som ikke kan språket gjør seg forstått i samarbeidet ved hente- bringesituasjoner?*
9. *Hvordan vil du som en førskolelærer ivareta foreldrenes opplevelse av mening, reell innflytelse, og støtte i hente- bringesituasjoner?*

Vedlegg2: Infoskriv til barnehagen

UNDERSØKELSE TILKNYTTET HØGSKOLEN I NESNA.

Høsten 2013 gjennomfører sisteårsstudentene på førskolelærerutdanningen ved Høgskolen i Nesna (Hine) en undersøkelse i praksisfeltet. Oppgaven er et selvstendig arbeid basert på en undersøkelse av temaet *Den profesjonelle førskolelæreren*. Undersøkelsen skal ta i bruk vitenskapelige metoder, og skal gi studentene trening i å analysere en problemstilling knyttet opp til arbeid som førskolelærer. Dette arbeidet skal munne ut i en skriftlig rapport som skal tilfredsstillende vitenskapelige kriterier. Rapporten skal ta i bruk teorier fra fag i studiet. Valg av teori og metode skal begrunnes med utgangspunkt i problemstillingen, for å kunne belyse denne.

Studentene tildeles en veileder ved Hine. Student og veileder har ansvar for at undersøkelsen er i tråd med personvernet. Student og veileder har også ansvar for at informasjon og data som blir innhentet i saker som berører personvern blir slettet, og at anonymitet og taushetsplikt ivaretas i arbeidet med rapporten.

Høgskolen i Nesna, august 2013

Signe Agnete Hansen

Utdanningsleder førskolelærer- / barnehagelærerutdanningen

Fra: XXX

Høgskolen i Nesna,

8700 Nesna

Til: X barnehage.

Forespørsel om undersøkelse av den profesjonelle førskolelæreren.

Jeg heter XXX og er siste års student ved høgskolen i Nesna. Jeg skal skrive en profesjonsoppgave som har det overordnet temaet «Den profesjonelle førskolelæreren». Jeg har valget temaet samarbeid med minoritetsspråklige foreldre, og problemstillingen min er

Hvordan legger den profesjonelle førskolelæreren til rette for samarbeid med minoritetsspråklige foreldre i bringe- og hentesituasjonen?

Min profesjonsoppgave krever en undersøkelse ved å bruke av ulike metoder. For å kunne gjennomføre undersøkelsen vil jeg gjerne bruke deres barnehage for å intervju en førskolelærer. Jeg sender herved en forespørsel om deres deltakelse til min profesjonsoppgave.

Grunnen til at jeg vil undersøke dette temaet, er for å lære mer om foreldresamarbeid med minoritetsspråklig i barnehagen. Jeg ønsker å få mer kunnskap og en bredere forståelse av temaet. I Rammeplanen står det om samarbeid med foreldrene generelt og med minoritetsspråklige foreldre spesielt. Det står blant annet at:

I møte med foreldre med minoritetsspråklig bakgrunn har barnehagen et spesielt ansvar for at foreldre har mulighet til å forstå og gjøre seg forstått i barnehagen. Å møte foreldre fra ulike kulturer, både innen det norske samfunnet og fra andre land, krever respekt, lydhørhet og innsikt. Dette forutsetter at personalet er bevisste og tydelige i egen yrkesrolle og trygge på egen kompetanse. (kunnskapsdepartement, 2011).

Metoden jeg velger i forbindelse med min undersøkelse er intervju, lydopptak og observasjon. Disse intervjuene vil ha en varighet på ca 40- 50 minutter.

Det er meg selv og min veileder Hilde Gabrielsen, e-post: hildeg@hinesna.no som sammen med Høgskolen i Nesna, står faglig ansvarlige for undersøkelsen og rapporten. Profesjonsoppgaven min skal legges fram muntlig for klassen. Den er også en del av avsluttende eksamen i pedagogikk ved Høgskolen i Nesna.

Det er viktig å være oppmerksom på at jeg som student har taushetsplikt. Dette betyr at jeg som student kan ikke bringe videre opplysninger til andre studenter eller lærere uten å sørge for at personopplysninger er anonymisert. Undersøkelsesopplegget skal oppfylle kravene til å ivareta personvernet til mennesker som deltar i undersøkelsen. All informasjon blir makulert etter at profesjonsoppgaven er gjennomført.

Jeg håper på positiv respons fra dere og lærerikt samarbeid.

Tar dere imot en student er det bare å ta kontakt på min tlf. xxxx eller e-post: xxx

Høgskolen i Nesna

Dato:

Egen underskrift.
underskrift.

Faglærers